

RO

RO

RO

COMISIA COMUNITĂȚILOR EUROPENE

Bruxelles, 24.11.2009
COM(2009)647 final

DOCUMENT DE LUCRU AL COMISIEI

CONSULTARE PRIVIND VIITOAREA STRATEGIE „UE 2020”

DOCUMENT DE LUCRU AL COMISIEI

CONSULTARE PRIVIND VIITOAREA STRATEGIE „UE 2020”

(Text cu relevanță pentru SEE)

Europa trece printr-o perioadă de profundă transformare

Actuala criză economică și financiară, cea mai gravă din ultimele decenii, a afectat puternic Europa, a cărei economie s-a contractat foarte mult. Se așteaptă ca în 2010 rata șomajului să ajungă la două cifre, nivel care nu a mai fost atins de zece ani.

Datorită acțiunii colective menite să salveze sistemul financiar, să stimuleze cererea și să redevă încrederea prin intervenția publică, s-a putut evita căderea economiei. Cu toate acestea, criza a afectat capacitatea de rezistență de care dispunem. În prezent, țările din UE trebuie să facă eforturi suplimentare și să colaboreze pentru a găsi o soluție potrivită de ieșire din criză și pentru a elabora noua generație de politici publice, având în vedere contextul complet diferit.

Ieșirea din criză ar trebui să marcheze trecerea la o economie socială de piață nouă, durabilă, o economie mai inteligentă și mai ecologică, în care prosperitatea noastră să fie rezultatul inovării și al unei mai bune utilizări a resurselor și a cărei principală componentă să fie cunoașterea. Datorită acestor noi factori motori, ar trebui să fim în măsură să valorificăm noi surse de creștere durabilă și să creăm noi locuri de muncă pentru a compensa nivelul ridicat al șomajului cu care ar putea să se confrunte societatea noastră în următorii ani. Reușita noastră este condiționată, însă, de formularea și de punerea în aplicare a unui răspuns politic ambițios. În lipsa unui astfel de răspuns, riscăm să intrăm într-o perioadă de slabă creștere economică, care nu va face altceva decât să complice și mai mult misiunea Europei de rezolvare a principalelor probleme cu care ne confruntăm în prezent.

Pentru a înregistra o creștere durabilă, trebuie stabilit de comun acord un program care să țină seama în primul rând de oameni și de responsabilitate. Rezultatele eforturilor care au permis reducerea, în zece ani, a ratei șomajului de la 12% la 7% în UE riscă să fie anulate de criză. Sunt necesare noi surse de creștere pentru a înlocui locurile de muncă pierdute ca urmare a crizei.

Această nouă abordare trebuie să se bazeze pe o lume globalizată și interdependentă, pe care criza a accentuat-o și mai mult. UE trebuie să întreprindă măsuri atât pe plan intern, cât și în cadrul forurilor internaționale, de exemplu în cadrul Grupului G20, pentru a profita de noile oportunități, esențiale pentru îndeplinirea obiectivelor fixate pentru 2020.

Strategia UE 2020 este concepută ca un succes al actualei Strategii de la Lisabona, care a constituit strategia de reformă a UE în ultimii zece ani și a ajutat UE să facă față recentei crize. Strategia UE 2020 are la bază realizările acesteia, de exemplu parteneriatul pentru creștere și crearea de noi locuri de muncă, dar aduce și elemente noi pentru a face față noilor provocări. Această strategie are la bază și beneficiile rezultate din coordonarea existentă în cadrul planului european de relansare economică ca răspuns la criză. Comisia consideră că strategia UE 2020 ar trebui să se concentreze asupra unor domenii de politică esențiale, în care colaborarea dintre UE și statele membre să dea cele mai bune rezultate, precum și asupra

unei îmbunătățiri a punerii în aplicare printr-o folosire mai eficientă a instrumentelor disponibile.

Obiectivul acestui document de consultare este cunoașterea punctelor de vedere ale celorlalte instituții și a celorlalți actori cu privire la această nouă abordare. Comisia intenționează ca, la începutul anului 2010, să adopte o comunicare oficială adresată Consiliului European de primăvară. Succesul strategiei 2020 se bazează pe un parteneriat pentru progres, care îmbină angajamentul statelor membre de a lua măsuri la nivel național cu utilizarea instrumentelor comunitare, în vederea exploatării maxime a acestui potențial la nivelul UE. Prin urmare, în comunicarea sa, Comisia va prezenta atât măsurile care, din punctul său de vedere, trebuie adoptate la nivel național, cât și detalii privind propunerile pe care le va prezenta la nivel comunitar.

Recunoașterea limitelor și abordarea noilor provocări

Pentru a-și atinge obiectivele, strategia UE 2020 trebuie să aibă la bază o bună analiză a constrângerilor pe care trebuie să le aibă în vedere factorii de decizie în următorii ani, precum și o identificare corectă a provocărilor care urmează a fi abordate.

Criza financiară și economică a avut consecințe importante asupra finanțelor publice, a întreprinderilor, a locurilor de muncă și a familiilor. La toate nivelurile, va trebui ca factorii de decizie în materie de politici publice să găsească mijloacele de declanșare a dinamismului economic, în condițiile în care marja de manevră în ceea ce privește bugetul este limitată. Pe măsură ce deficitul înregistrat în sectorul public va fi din nou sub control, cheltuielile publice trebuie astfel reorganizate încât obiectivele stabilite pentru 2020 să fie îndeplinite. Reducerea bugetului pentru domenii orientate către viitor, precum educația și cercetarea, ar face și mai dificilă această misiune.

În cadrul elaborării unei noi viziuni și a unei noi direcții pentru politicile UE, trebuie să fim conștienți de faptul că, pe de o parte, conservarea energiei, a resurselor naturale și a materiilor prime și folosirea acestora într-un mod mai eficient, iar, pe de altă parte, creșterea productivității vor fi principalii factori motori ai viitoarei competitivități a industriei și a economiilor noastre.

În plus, trebuie să avem în vedere problema demografică existentă la nivel european: chiar și înainte de criză, se estima că, din cauza schimbărilor demografice, caracterizate în special prin scăderea ponderii tinerilor în totalul populației, creșterea potențială va scădea în mod substanțial până în 2020. Criza a accentuat provocările sociale pe termen lung cu care se confruntă Europa, printre care se numără integrarea unui număr tot mai mare de imigranți, exclusiunea socială și sărăcia în rândul copiilor, precum și solidaritatea între generații în cadrul unei societăți în care populația este din ce în ce mai îmbătrânită. Pentru a aborda aceste provocări, rata de ocupare a forței de muncă atât în rândul bărbaților, cât și în rândul femeilor va trebui să înregistreze o creștere rapidă, iar sistemele de protecție socială vor trebui modernizate pentru a răspunde în limite rezonabile viitoarelor nevoi ale societății noastre.

Astfel, noile politici trebuie să demonstreze faptul că își aduc contribuția la realizarea coeziunii sociale, abordând problema șomajului, promovând incluziunea socială și garantând, totodată, buna funcționare a pieței muncii. De aceea trebuie reorganizate sistemele de învățământ și piețele muncii, trebuie consolidate mobilitatea și dinamismul Europei pentru a pune în valoare potențialul nostru în materie de inovare și creativitate.

Dacă dorim să devenim o economie mai inteligentă și mai ecologică, va fi necesară o mai bună coordonare a politicilor pentru a spori competitivitatea economiei. Dacă dorim să atingem prioritățile tematice pe care ni le-am propus pentru 2020, trebuie să existe o coordonare între obiectivele noastre sociale, economice și de mediu. În prezentul document, Comisia dorește să cunoască punctele de vedere privind modul în care UE își poate stabili obiectivele pentru următorii zece ani, astfel încât UE și autoritățile naționale să colaboreze pentru a depăși criza actuală și să mobilizeze noi surse de creștere, asigurând coeziunea socială și teritorială, în conformitate cu principiile de bază ale noului Tratat de la Lisabona.

Principalele priorități ale UE pentru 2020

Pentru a avea o economie socială de piață mai inteligentă și mai ecologică, Europa trebuie să promoveze priorități esențiale, stabilite de comun acord, și să facă eforturi pentru a le pune în aplicare de-a lungul mai multor ani. Niciun stat membru nu poate face față singur acestor provocări; pe de altă parte, nici politicile UE nu reprezintă suma a 27 de politici naționale. Acționând împreună pentru îndeplinirea unui obiectiv comun, totalul poate depăși suma părților componente. Acest program este destinat tuturor statelor membre, indiferent de mărime, de vechimea în UE sau de gradul de dezvoltare: Uniunea extinsă cuprinde niveluri de dezvoltare diferite și, deci, nevoi diferite. Cu toate acestea, viziunea UE 2020 este relevantă pentru toate statele membre și poate fi adaptată în funcție de diferitele puncte de plecare și de specificul național pentru a favoriza creșterea tuturor.

Există uriașe oportunități pentru persoanele și întreprinderile pregătite să beneficieze de ele. Comisia își propune ca Europa să dețină un rol de lider, să susțină concurența și să prospere datorită unei economii bazate pe cunoaștere, conectată, mai ecologică și mai favorabilă incluziunii, care să aibă o creștere puternică și durabilă și să asigure atât un nivel ridicat al ocupării forței de muncă, cât și progresul social. Pentru a îndeplini aceste obiective, Europa are nevoie de o bază industrială solidă și competitivă, de un sector al serviciilor modern, precum și de o agricultură, de o economie rurală și de un sector maritim prosper. Având în vedere rolul său de inițiator al construcției acestei societăți a viitorului, Europa poate obține importante beneficii ca urmare a dezvoltării de produse inovatoare și competitive, a dezvoltării de infrastructuri ale viitorului, a intrării pe noi piețe și a creării de noi locuri de muncă de calitate.

Avantajele sunt, însă, cu mult mai mari. O Europă deschisă către lume va continua să fie un model de urmat pentru ceilalți, care își proiectează valorile și favorizează adoptarea de norme mai stricte în domenii precum ocuparea forței de muncă, mediul și securitatea la nivel global. În acest fel, UE va putea avea un rol de lider la nivel mondial în a demonstra că – ținând cont de noul cadru politic existent, care este unul adecvat, și folosind la maximum noii actori și noile structuri instituite de Tratatul de la Lisabona – se poate combina deschiderea necesară asigurării unui dinamism economic constant cu respectarea preocupărilor sociale și de mediu ale cetățenilor.

Comisia consideră că principalii factori motori ai strategiei UE 2020 ar trebui clasificați pe teme, în funcție de următoarele priorități:

- (1) ***Creșterea bazată pe cunoaștere ca factor generator de valoare.*** Vor fi consolidate coeziunea socială și oportunitățile într-o lume în care inovarea face diferența atât în ceea ce privește produsele, cât și în ceea ce privește procesele, valorificând întregul potențial de care dispun educația, cercetarea și economia digitală;

- (2) **Dezvoltarea competențelor în cadrul unor societăți favorabile incluziunii.** Dobândirea de noi competențe, care să favorizeze creativitatea și inovarea, dezvoltarea spiritului antreprenorial și trecerea fără probleme de la un loc de muncă la altul vor fi elemente esențiale într-o lume care va oferi mai multe locuri de muncă în schimbul unei mai mari capacități de adaptare;
- (3) **Crearea unei economii competitive, conectate și mai ecologice.** UE ar trebui să fie mai eficace din punct de vedere al concurenței și să își sporească productivitatea prin scăderea consumului de resurse și de energie neregenerabilă într-o lume în care prețul energiei și al resurselor este ridicat, iar concurența în aceste domenii este în creștere. Acest lucru va stimula creșterea și va contribui la atingerea obiectivelor în materie de mediu, aducând beneficii tuturor sectoarelor economice, de la industriile prelucrătoare tradiționale la noile întreprinderi în domeniul înaltei tehnologii. Modernizarea și interconectarea infrastructurilor, reducerea sarcinii administrative și accelerarea procesului de intrare a inovațiilor pe piață sunt elemente care vor contribui, de asemenea, la îndeplinirea acestui obiectiv.

Aceste priorități vor sta la baza elaborării politicilor UE atât în cadrul Uniunii, cât și în afara acesteia. Promovarea cooperării internaționale și a guvernancei multilaterale, printre care se numără și existența unor sisteme financiare și comerciale internaționale eficace, juste și care să aibă la bază reguli bine stabilite, va fi parte integrantă a strategiei 2020. Comisia dorește să cunoască punctele de vedere privind următoarele priorități pe care le consideră factorii motori ai strategiei UE 2020.

1. Creșterea bazată pe cunoaștere ca factor generator de valoare

Cunoașterea reprezintă motorul creșterii durabile. Într-o lume confruntată cu schimbări rapide, elementele care fac diferența sunt **educația și cercetarea, inovarea și creativitatea.**

Consolidarea **educației** este una din metodele cele mai eficiente de combaterea a inegalității și a sărăciei. Trebuie luate măsuri urgente pentru a reduce numărul mare de persoane care au un nivel scăzut al competențelor de bază (citit, matematică și științe) în vederea sporirii capacității de angajare a tinerilor și a integrării lor în câmpul muncii după terminarea studiilor. Prevenirea abandonului școlar timpuriu reduce excluderea de pe piața muncii și riscul de excluziune socială în viitor. Trebuie să se pună mai mult accentul pe grupurile vulnerabile, pe egalitatea de șanse între femei și bărbați și pe coeziunea socială pentru a se asigura că nimeni nu este privat de accesul la cunoaștere.

Europa dispune de unele din cele mai bune universități din lume, însă ar trebui să ne propunem să avem mult mai multe și să le transformăm într-un adevărat motor al cunoașterii și al creșterii. În acest sens, va fi nevoie nu numai de investiții, ci și de reforme și, după caz, de consolidare, de o cooperare mai strânsă, inclusiv cu mediul de afaceri, și de o atitudine mai deschisă la schimbare. Pentru a contribui la acest proces de schimbare, universitățile europene ar trebui evaluate comparativ cu cele mai bune universități din lume. Îmbunătățirea calității universităților europene și a activităților lor de cercetare ar trebui să se desfășoare în paralel cu sporirea mobilității studenților în vederea dobândirii unor noi cunoștințe și a învățării unor noi limbi străine, prin câștigarea de experiență de viață și de studiu în străinătate și prin crearea de rețele. Ar trebui luată în considerare o nouă etapă în cadrul actualelor programe Erasmus, Leonardo și Erasmus Mundus, însoțită de inițiative naționale, care să acorde tuturor tinerilor din Europa posibilitatea de a efectua o parte din parcursul lor educațional în alte state membre.

Un Spațiu european de **cercetare** eficient, eficace și dotat cu resursele necesare reprezintă o parte indispensabilă din viziunea UE pentru 2020. Este necesar ca UE să își intensifice eforturile în domeniul cercetării punând în comun resursele, dezvoltând în comun principalele infrastructuri de cercetare pe întregul teritoriu al UE și ridicând calitatea cercetării la standarde mondiale. Totodată, UE trebuie să maximizeze și să intensifice avantajele practice ale cercetării pentru întreprinderile și IMM-urile europene, prin intermediul parteneriatelor public-privat de mare anvergură. Caracterul atractiv și performanțele Europei ca spațiu de cercetare depind, de asemenea, de crearea unei piețe interne și a unor perspective de carieră atractive pentru cercetători. Calea de urmat presupune un parteneriat de cercetare între UE și statele membre, care să maximizeze sinergiile cu alte domenii de politică, în special cu inovarea și educația. UE trebuie să ofere condiții-cadru mai atractive pentru **inovare și creativitate**, inclusiv prin stimulente pentru dezvoltarea întreprinderilor bazate pe cunoaștere. Accesul la creditare reprezintă o problemă deosebită, nu numai în condițiile ulterioare crizei, ci și din cauza faptului că unele dintre noile surse de creștere, cum ar fi industriile creative, necesită noi tipuri de finanțare adaptate modelelor lor de afaceri. Întreprinderile inovatoare ar trebui să aibă acces la surse de creștere a capitalului atât publice, cât și private, de exemplu capitalul de risc; acest lucru ar trebui cuplat cu simplificarea administrativă și cu asistența tehnică în vederea promovării creării și dezvoltării întreprinderilor inovatoare mici.

Pentru a dezvolta creativitatea, cunoașterea și capacitatea de cercetare în Europa este nevoie de un sistem funcțional al drepturilor de proprietate intelectuală, care să asigure o protecție eficientă și eficace din punct de vedere al costurilor, să permită înființarea de noi întreprinderi inovatoare, să ofere autorilor o gestionare transparentă a drepturilor lor și să ajute universitățile și instituțiile de cercetare să mobilizeze capitaluri prin comercializarea ideilor și a inovațiilor acestora.

Pe baza punctelor sale forte în domeniul tehnologiei și al cunoașterii, Europa ar trebui să valorifice la maximum potențialul **economiei digitale**. Economia digitală oferă IMM-urilor perspective importante în sectoarele producției și serviciilor, atât în nume propriu, cât și în calitatea lor de furnizori ai întreprinderilor mai mari. Noile întreprinderi inovatoare creează noi locuri de muncă, de obicei la un nivel ridicat, în întreaga UE. Acestea pot juca un rol important în dezvoltarea regională. De aceea, o agendă europeană ambițioasă în domeniul digital, care să asigure măsuri concrete de finalizare a pieței unice online, va reprezenta un element-cheie în redresarea economică durabilă și în dezvoltarea socială a Europei. Câștigurile de productivitate obținute vor stimula inovarea și creativitatea, vor simplifica și eficientiza serviciile publice și vor spori oportunitățile de participare și exprimare democratică. Accesul la internet a devenit o necesitate pentru ca cetățenii să se poată implica de deplin în viața de zi cu zi. Europa are nevoie de politici eficiente în domeniul incluziunii digitale și al competențelor digitale și trebuie să încurajeze participarea și exprimarea activă pe internet.

Obiectivul fixat pentru 2020 este de a realiza un adevărat spațiu european al cunoașterii, bazat pe o infrastructură de cunoaștere la nivel mondial, în care toți actorii (studenți, profesori, cercetători, instituții de educație și cercetare și întreprinderi) să beneficieze de libera circulație a persoanelor, a cunoașterii și a tehnologiei (a cincea libertate).

2. Dezvoltarea competențelor în cadrul unor societăți favorabile incluziunii

În contextul economic ulterior crizei, multe din locurile de muncă pierdute nu vor fi recreate. Transformarea Europei într-o economie mai inteligentă, mai ecologică și mai competitivă va stimula crearea de noi locuri de muncă și va constitui un răspuns la ratele ridicate ale

șomajului. Cu toate acestea, pe parcursul tranziției, va fi esențial să se depună eforturi considerabile pentru a împiedica ieșirea din sistem și excluziunea persoanelor, precum și pentru a asigura coeziunea socială. De fapt, apar noi modele caracterizate prin intrări și ieșiri multiple pe piața muncii pe parcursul vieții, care înlocuiesc ciclul tradițional (educație, muncă și pensionare), oferind astfel persoanelor mai multe oportunități. Acest lucru necesită un cadru de organizare și sprijinire a acestor tranziții, care să se bazeze, eventual, pe unele din măsurile adoptate în timpul crizei (de exemplu, reducerea timpului de lucru combinată cu formarea profesională).

Vor fi create noi locuri de muncă pentru care va fi nevoie de competențe noi. Va trebui gestionată tranziția între locurile de muncă, precum și între formarea profesională și locurile de muncă. În acest sens, **flexicuritatea** va trebui dezvoltată la maximum. Provocarea constă în găsirea celei mai bune modalități de a spori, pe de o parte, flexibilitatea piețelor muncii, atât din punctul de vedere al organizării muncii, cât și al relațiilor de muncă și, pe de altă parte, siguranța oferită de învățarea de-a lungul vieții și de o protecție socială adecvată. Învățarea de-a lungul vieții trebuie să fie mult mai accesibilă, iar universitățile ar trebui să fie mult mai deschise față de studenții atipici.

Competențele reprezintă un element-cheie pentru creșterea economică și pentru creșterea productivității în Europa, precum și pentru crearea de locuri de muncă. Învățarea de-a lungul vieții reprezintă un element-cheie pentru asigurarea unei bune tranziții între locuri de muncă și ocupații, precum și pentru evitarea șomajului pe termen lung care conduce la pierderea capitalului uman. Economia digitală oferă, de asemenea, noi oportunități pentru învățarea la distanță în cadrul perspectivelor de învățare de-a lungul vieții și pentru formele de comunicare care produc schimbări în domeniul muncii, reduc distanțele și transformă munca la distanță într-o posibilitate reală în cadrul unui număr din ce în ce mai mare de locuri de muncă.

Asigurarea faptului că lucrătorii noștri dispun de competențele necesare pentru a contribui la economia bazată pe cunoaștere este o condiție necesară, dar nu suficientă. Trebuie asigurată o mai bună corelare între cerere și ofertă. Trebuie promovată mobilitatea forței de muncă pentru a asigura posibilitatea lucrătorilor de a beneficia de mai multe oportunități, mutându-se acolo unde este cea mai mare nevoie de capacitățile lor. Ar trebui să privim în perspectivă și să asigurăm o corelare mai bună între competențele și nevoile viitoare, în special pentru noile tipuri de locuri de muncă, precum cele ecologice, și pentru alte domenii de creștere, precum sectorul sănătății. În final, în ciuda contribuției sale substanțiale la creștere, potențialul migrației nu este luat în considerare pe deplin în elaborarea politicilor la nivelul UE sau la nivel național. Rata de ocupare a forței de muncă în rândul imigranților necesită îmbunătățiri, în special pentru anumite categorii, precum imigranții cu un nivel de educație scăzut, femeile și imigranții sosiți recent.

Ocuparea unui loc de muncă reprezintă probabil cea mai bună protecție împotriva **sărăciei și a excluziunii**, însă nu este suficientă pentru a garanta reducerea sărăciei sau incluziunea socială. Va fi nevoie de sisteme moderne de securitate socială și de pensii, adaptate la contextul de criză și de îmbătrânire a populației europene, pentru a asigura persoanelor neîncadrate temporar în câmpul muncii un nivel adecvat al ajutorului pentru venit și al acoperirii veniturilor. Combaterea segmentării ineficiente a pieței muncii reprezintă, de asemenea, o modalitate de sporire a justiției sociale.

În vederea creării mai multor locuri de muncă, trebuie să se dezvolte în Europa o cultură axată mai mult pe antreprenoriat, caracterizată printr-o atitudine mai pozitivă în ceea ce privește asumarea riscurilor și printr-o capacitate de inovare. **Activitatea autonomă** ar trebui să

devină o posibilitate reală pentru cei care și-au pierdut recent locul de muncă. În acest sens, vor trebui eliminați factorii de descurajare, cum ar fi tratamentul inegal al persoanelor care desfășoară o activitate autonomă în cadrul majorității sistemelor de securitate socială și obstacolele în calea stabilirii într-un alt stat membru, cauzate de imposibilitatea de transferare a drepturilor sociale și de pensie.

Obiectivul pentru 2020 este de a asigura mai multe locuri de muncă, rate mai mari de ocupare a forței de muncă în rândul populației apte de muncă, locuri de muncă mai bune, de mai bună calitate și cu o productivitate mai mare, precum și un tratament echitabil, securitate și oportunități, acordând tuturor o șansă reală de a intra pe piața muncii, de a crea noi întreprinderi și de a gestiona tranzițiile pe piața muncii prin intermediul unor sisteme sociale și de protecție socială moderne și viabile din punct de vedere financiar.

3. Crearea unei economii competitive, conectate și mai ecologice

Europa trebuie să rămână competitivă în viitor, în contextul prețurilor relativ mari la energie, constrângerilor privind emisiile de carbon și al concurenței mult mai mari în ceea ce privește resursele. Utilizarea mai eficientă a resurselor, inclusiv a energiei, precum și aplicarea unor tehnologii noi, mai ecologice, vor stimula creșterea, vor crea noi locuri de muncă și servicii și vor sprijini UE atât în menținerea unei baze de producție puternice și a unui sector al serviciilor solid, cât și în atingerea obiectivelor în materie de mediu și schimbări climatice. Garantarea unor piețe funcționale pentru produse, servicii și forță de muncă constituie o premisă a succesului. Ecologizarea economiei nu înseamnă numai crearea de noi industrii. În egală măsură, este importantă accelerarea modernizării actualelor sectoare industriale ale Europei, multe dintre acestea urmând a fi restructurate ca urmare a crizei. Atingerea acestor obiective este un element esențial pentru ca UE să poată concura într-o lume în care toate țările vor căuta soluții la aceste provocări.

Pentru aceasta, este necesară utilizarea mai eficientă a materiilor prime în economie, precum și obținerea unei **productivități** mai mari prin reducerea presiunii asupra resurselor. De asemenea, înseamnă transformarea economiei noastre, printr-o reglementare mai bine definită (de exemplu privind promovarea produselor și sistemelor eficiente din punct de vedere energetic), prin comercializarea certificatelor de emisie, printr-o reformă fiscală, prin finanțări nerambursabile, subvenții și împrumuturi, prin politici privind investițiile și achizițiile publice, precum și prin direcționarea bugetelor pentru cercetare și inovare în acest sens.

Modernizarea și interconectarea infrastructurilor, precum și asigurarea concurenței eficiente a industriilor de rețea pe piața unică reprezintă elemente-cheie ale îmbunătățirii competitivității și, în același timp, ale obținerii de rezultate concrete pentru consumatori. Este esențial ca Europa să investească în rețele viabile de mare viteză. Europa are nevoie cât mai curând posibil de acoperire în bandă largă de 100% și trebuie să realizeze introducerea internetului de mare viteză printr-un program masiv de investiții în rețele de fibră optică și rețele în bandă largă fără fir.

Pe lângă introducerea internetului de mare viteză, dezvoltarea unor infrastructuri de **transport și energetice** inteligente și moderne contribuie la o serie de obiective, inclusiv la eliminarea conținutului de carbon, siguranța transportului, securitatea energiei și competitivitatea economiei noastre de rețea.

În vederea obținerii acestei transformări ample, politica transporturilor va trebui regândită. O mai bună integrare a rețelelor de transport, crearea de alternative la transportul rutier,

promovarea tehnologiilor nepoluante și modernizarea infrastructurii vor fi elementele esențiale. Proiectele europene importante precum Galileo, GMES și gestionarea inteligentă a traficului rutier, feroviar (ERTMS) și a traficului aerian (SESAR) vor juca un rol cheie în integrarea rețelelor de transport.

Până în 2030, UE va trebui să înlocuiască jumătate din centralele electrice existente. Dacă adoptăm acum deciziile strategice corecte în materie de investiții, două treimi din producția de electricitate ar putea să se realizeze cu emisii scăzute de carbon și ar putea fi mai sigură până la începutul anilor 2020. În acest context, dezvoltarea unei super-rețele europene de electricitate va contribui la creșterea semnificativă a ponderii electricității din surse regenerabile și la producția descentralizată. Îmbunătățirea eficienței energetice va fi, de asemenea, vitală deoarece este cel mai ieftin mod de reducere a emisiilor, și în același timp, de creștere a gradului de independență energetică a Europei.

Datorită contribuției importante la creștere și crearea de locuri de muncă, precum și la dezvoltarea inovării, este necesară o abordare nouă în ceea ce privește **politica industrială** pentru a sprijini industria prin punerea unui accent mai mare pe viabilitate, inovare și competențele umane necesare industriei UE pentru a rămâne competitivă pe piețele mondiale. Condiții contextuale stabile și previzibile ar trebui să sprijine industria în confruntarea cu provocările concurențiale ale viitorului. În perioada următoare crizei, firmele din mai multe sectoare vor trebui să rezolve problema excesului capacităților structurale, iar UE va trebui să faciliteze restructurarea într-o manieră acceptabilă din punct de vedere social, menținând concurența loială. Aceasta presupune existența unei politici industriale integrate care promovează mecanisme de piață competitive și care dezvoltă noi surse de creștere durabilă cu accent pe capacitatea de inovare, pe eco-inovare, pe tehnologii și competențe cu potențial nou. Această transformare va oferi, de asemenea, ocazia de a îmbunătăți mediul de reglementare, de a crește coeziunea teritorială și de a promova condiții mai bune pentru dezvoltarea antreprenoriatului, pentru promovarea dezvoltării IMM-urilor și sprijinirea potențialului lor de creștere și internaționalizare.

Într-o perioadă de restructurare industrială, politica privind ajutoarele de stat va juca un rol cheie în sprijinirea tranziției la o economie mai inteligentă și mai ecologică. În ultimii ani, normele privind ajutoarele de stat au fost atent analizate. Societățile comerciale europene au crescut productivitatea și au realizat economii de scară prin valorificarea oportunităților oferite de piața unică – având în vedere că, în prezent, în unele sectoare este nevoie de adaptare, Comisia va acorda atenție garantării faptului că piața unică va reprezenta în continuare baza pentru creșterea economică a UE și combaterii riscului de repliere la nivel național.

Scopul pentru 2020 este realizarea obiectivelor noastre convenite în materie de schimbări climatice și energie, consolidarea bazei noastre industriale, valorificarea integrală a potențialului IMM-urilor și răspunsul la nevoile viitorului, prin creșterea productivității și reducerea presiunii asupra resurselor.

Transformarea obiectivelor în realitate: punctul de plecare este depășirea cu succes a crizei

Evident, prima sarcină a UE este ieșirea cu succes din criză, promovarea unor strategii generale menite să garanteze creșterea echilibrată și durabilă, precum și politici fiscale solide. Recesiunea și constrângerile financiare au avut un impact mai mare asupra acelor țări care erau afectate de dezechilibre majore sau de vulnerabilități ale politicii în momentul declanșării

crizei. Această situație diversificată presupune un răspuns diferențiat, ceea ce ridică probleme de coordonare. Efectele de contagiune ale diferitelor răspunsuri în diverse țări și domenii de politică necesită coordonarea eficientă în UE. În special, în sectorul financiar și de afaceri trebuie să se mențină condițiile de concurență loială, iar efectele de contagiune macroeconomice ar trebui luate în considerare în strategia coordonată a UE de ieșire din criză.

Ca urmare a crizei, se exercită presiune asupra resurselor financiare. Prin urmare, problemele rămase în sistemul financiar trebuie soluționate rapid în vederea sprijinirii redresării economice. Accesul la credite și supravegherea eficientă a pieței financiare vor fi cruciale în procesul de redresare, iar tranziția la economia bazată pe valoare va depinde de disponibilitatea capitalului de finanțare a inovării. Noile priorități trebuie să se regăsească în politicile fiscale.

Provocarea cheie este modul de echilibrare a nevoii constante de sprijin fiscal la cererea pe termen scurt cu necesitatea de a restabili finanțele publice viabile și stabilitatea macroeconomică. Există riscul ca redresarea să fie lentă și să nu genereze suficientă creștere pentru ocuparea forței de muncă astfel încât să se reducă nivelurile ridicate ale șomajului.

Transformarea obiectivelor în realitate: utilizarea instrumentelor existente în cadrul unei noi abordări

Pentru a ieși cu succes din criză și pentru a realiza obiectivele UE 2020, Comisia consideră că avem nevoie de o strategie pentru convergență și integrare care recunoaște în mod mai explicit interdependența strânsă din cadrul UE:

- interdependența dintre statele membre sub forma efectelor de contagiune (pozitive sau negative) ale acțiunilor naționale, în special în zona euro;
- interdependența între diferitele niveluri de guvernare (UE, statele membre, regiuni, parteneri sociali, guvernarea pe mai multe niveluri);
- interdependența între diferitele politici, între politici și instrumente, precum și importanța integrării politicilor pentru realizarea obiectivelor generale;
- interdependența la nivel mondial – nici unul din statele noastre membre nu este suficient de mare pentru a ține pasul cu economiile emergente sau pentru a întreprinde singur acest proces de transformare.

Provocarea reprezentată de trecerea la o economie socială de piață durabilă, și anume o economie solidară, mai inteligentă și mai ecologică, va implica intensificarea coordonării politicilor, sinergii mai eficiente datorită unei subsidiarități reale și un parteneriat consolidat între UE și statele membre în ceea ce privește elaborarea și aplicarea politicilor publice. Este necesar ca diferitele instrumente de politică să fie integrate, stabilind legături între reformele instituționale, o mai bună guvernare, noi inițiative și investiții publice.

- Valorificarea la maximum a pieței unice

Cadrul **pieței unice** ne oferă dimensiunea și scara necesare atingerii acestor obiective. Aceasta constituie instrumentul central care garantează faptul că o concurență sporită oferă cetățenilor beneficii reale și că întreprinderile operează în condiții de concurență loială – sub rezerva aplicării corecte a normelor privind piața unică, inclusiv în politicile sectoriale. Dar UE nu se

bucură încă de toate beneficiile pieței unice concepute în urmă cu peste douăzeci de ani: există în continuare obstacole în calea activității transfrontaliere, care, la rândul lor, reduc posibilitatea consumatorilor de a alege, concurența în materie de prețuri și productivitatea potențială. Pentru a adapta piața unică în scopul realizării obiectivelor fixate pentru 2020, UE are nevoie de piețe care funcționează bine, în cadrul cărora concurența și accesul consumatorilor stimulează creșterea și inovarea. Implicarea cetățenilor înseamnă și asigurarea unei bune funcționări a piețelor în interesul lor. Cetățenilor trebuie să li se permită să participe pe deplin la piața unică. Aceasta necesită consolidarea capacității cetățenilor de a achiziționa bunuri și servicii transfrontaliere, în special online, precum și a încrederii lor în efectuarea unor astfel de tranzacții.

Piața unică a evoluat în mod considerabil de la lansarea sa. Aceasta a fost concepută înaintea apariției internetului, înainte ca TIC să devină unul dintre principalii factori de creștere și ca serviciile să ocupe un loc atât de pregnant în economia europeană. Apariția de noi servicii (de exemplu servicii online, precum e-sănătate) oferă un potențial enorm. Comisia consideră că, pentru a atinge prioritățile fixate de UE pentru 2020, este urgent necesar să se soluționeze fragmentarea care blochează în prezent fluxul de conținut online și accesul consumatorilor și întreprinderilor și că piața unică ar trebui actualizată pentru a răspunde cerințelor economiei de mâine.

➤ Integrarea UE 2020 într-un context global

Acest nou program se înscrie în contextul globalizării, care va fi în continuare unul dintre principalii factori motori ai dinamismului european în următorul deceniu. UE nu este singura care recunoaște oportunitățile pe care o economie inteligentă și ecologică le oferă în vederea unei competitivități și a unei prosperități sporite; alte țări au definit priorități similare și investesc masiv în tehnologii ecologice, TIC și rețele inteligente. Pentru a-și menține avansul, UE trebuie să profite rapid de ocazii, să anticipeze viitoarele tendințe și să se adapteze în funcție de acestea. Criza a scos în evidență gradul de interdependență al economiilor europene și al economiei mondiale. Pentru a ne putea îndeplini obiectivele stabilite pentru 2020, trebuie să avem o atitudine hotărâtă în cadrul grupului G20 și al forurilor internaționale în vederea promovării principiilor care guvernează economia socială de piață durabilă în context mondial.

Comerțul internațional este unul dintre factorii motori ai creșterii, ai ocupării forței de muncă și ai investițiilor în UE. Trebuie să întreprindem acțiuni atât în cadrul OMC, cât și în cadrul cooperării bilaterale pentru a garanta reducerea barierelor în calea fluxurilor comerciale și al investițiilor la nivel internațional și pentru a promova un comerț mondial deschis, bazat pe norme bine definite. De asemenea, ar trebui să consolidăm relațiile economice și politice pe care le-am stabilit cu principalii noștri parteneri strategici, punând accentul, în special, pe accesul la piață, la energie și la materiile prime, precum și pe îndeplinirea obiectivelor în domeniul social și în domeniul mediului.

➤ Susținerea creșterii prin valorificarea pe deplin a Pactului de stabilitate și creștere

Pactul de stabilitate și creștere, coroborat cu alte instrumente multilaterale de supraveghere, va juca un rol important în orientarea politicilor bugetare în direcția consolidării fiscale și, în același timp, în punerea la dispoziție a mijloacelor bugetare în vederea asigurării unei creșteri și a unor locuri de muncă durabile. În paralel cu consolidarea finanțelor publice, statele membre vor trebui să redirecționeze cheltuielile publice către obiectivele tematice ale UE

2020, astfel încât să se poată realiza investițiile necesare în viitorul Europei. Într-o perioadă de constrângeri fiscale stricte, este cu atât mai important ca resursele limitate să fie investite în creșterea durabilă. Investițiile și reformele structurale menite să conducă la o economie mai inteligentă, conectată și mai ecologică vor genera venituri sporite și vor facilita consolidarea finanțelor publice.

În același timp, o astfel de transformare majoră nu poate avea loc fără a se investi în oameni și în capacitatea de producție. Dezvoltarea potențialului economiei implică punerea în aplicare pe deplin a reformelor structurale, în vederea creării de noi surse de creștere. Un **program** consolidat de **reforme structurale** fundamentat pe măsuri care sporesc creșterea potențială și productivitatea va obține beneficii de pe urma coordonării la nivelul UE, atât în ceea ce privește elaborarea, cât și aplicarea sa, în special în vederea exploatării pe deplin a funcționării pieței unice.

Chiar și într-o perioadă în care consolidarea fiscală este necesară, Pactul de stabilitate și creștere oferă o marjă de manevră pentru investițiile în viitor. În acest scop este necesară definirea priorităților în ceea ce privește investițiile în cercetare-dezvoltare și noile tehnologii, în inovare, în educația de înaltă calitate, în dezvoltarea competențelor, precum și în rețele „inteligente”. Aceasta presupune combinarea investițiilor cu modernizarea structurilor existente, inclusiv prin sporirea eficienței administrației publice și prin reformarea procesului de reglementare.

- Reflectarea priorităților politice în bugetele noastre publice

Odată aprobate, noile priorități trebuie să se regăsească în politicile fiscale. Comisia intenționează să le abordeze în cadrul revizuirii bugetare pe care o va publica anul viitor și în propunerile sale privind următorul cadru financiar multianual. În mod similar, statele membre ar trebui, de asemenea, să își revizuiască cheltuielile publice în vederea îmbunătățirii calității și eficienței și, în pofida constrângerilor fiscale importante, a găsirii de resurse care să fie investite în creșterea durabilă. În același timp, este necesară explorarea de noi modele de finanțare (precum PPP-uri, utilizarea fondurilor UE sau BEI) în vederea punerii în comun a resurselor sectoarelor public și privat și a maximizării impactului.

- Instituirea unei guvernante clare pentru a face efectivă noua strategie

Strategia va fi pusă în aplicare prin intermediul unui parteneriat care să permită realizarea unei serii limitate de obiective-cheie. Acțiunile și obiectivele specifice ale acestuia se pot realiza numai prin intermediul unui parteneriat, deoarece este esențial să se adopte măsuri atât la nivelul UE, cât și la nivel național și regional și să existe o interacțiune între aceste niveluri care să permită valorificarea pe deplin a strategiei. Din partea Consiliului, punctul focal al viitoarei strategii ar trebui să fie Consiliul European, întrucât acesta este organismul care asigură integrarea politicilor și gestionează interdependența între statele membre și UE. În consecință, acesta ar trebui să orienteze strategia, luând deciziile-cheie și stabilind obiectivele, pe baza noilor prevederi ale Tratatului de la Lisabona. Formațiunile Consiliului, precum Consiliul ECOFIN și consiliile tematice relevante, ar pune apoi în aplicare aceste decizii într-un mod integrat, fiecare acționând în domeniul său de competență în vederea atingerii obiectivelor pe termen mai lung din cadrul viziunii UE 2020.

Comisia și-ar dori ca Parlamentul European să joace un rol mult mai important în noua structură de guvernare. Pe lângă rolul care îi revine în mod tradițional în domeniile ocupării

forței de muncă și al orientărilor integrate, Parlamentul ar putea fi invitat să prezinte observații privind strategia UE 2020 înainte de Consiliul European de primăvară.

Viziunea UE 2020 va avea nevoie de sprijinul activ al părților interesate, precum partenerii sociali și societatea civilă. Adoptarea acesteia în toate regiunile UE va fi, de asemenea, crucială pentru succesul său și Comisia ar dori să vadă că parlamentele naționale manifestă un interes deosebit pentru această nouă strategie, pe măsură ce aceasta este pusă în aplicare.

Cu ocazia Consiliului European de primăvară din 2010, ar trebui să se stabilească, pe baza unei propuneri a Comisiei care urmează a fi prezentată la începutul anului 2010, direcția pe care o va urma strategia în următorii 5 ani. Consiliul European ar trebui să stabilească un număr redus de obiective prioritare și să definească acțiunile corespunzătoare de politică ce urmează a fi puse în aplicare, în parteneriat, atât la nivelul UE, cât și în statele membre. Concluziile Consiliului European, precum și orientările corespunzătoare privind politicile UE și ale statelor membre ar constitui, astfel, baza pentru orientările integrate prevăzute de tratat.

Pentru fiecare dintre aceste obiective, statele membre ar fi invitate să stabilească obiective naționale pe o perioadă de 5 ani în funcție de situația fiecăruia și punctul de plecare respectiv. Comisia și Consiliul European vor monitoriza în fiecare an progresele realizate de statele membre și la nivelul UE.

Observații

Comisia invită părțile interesate să prezinte observații și sugestii privind ideile expuse în acest document. Acestea trebuie trimise la EU2020@ec.europa.eu până la 15 ianuarie 2010.

Contribuțiile primite vor fi publicate pe internet, cu excepția cazului în care autorul se opune publicării datelor cu caracter personal motivând că această publicare i-ar prejudicia interesele legitime. În acest caz, contribuția poate fi publicată sub acoperirea anonimatului. Organizațiile profesionale care trimit observații cu privire la prezenta consultare sunt invitate, în cazul în care nu au făcut deja acest lucru, să se înregistreze în Registrul reprezentanților grupurilor de interese al Comisiei Europene (<http://ec.europa.eu/transparency/regrin/>). Acest registru a fost instituit în cadrul Inițiativei europene în materie de transparență cu scopul de a oferi Comisiei și publicului larg informații cu privire la obiectivele, finanțarea și structurile reprezentanților grupurilor de interese. Comisia își poate invita colaboratorii la o audiere publică pe tema prezentei cărți verzi.